

LURTA LES & UPPLIV

LAGT TIL RÆTTIS: Eyðun Klakstein

FLÚGVANDI BORÐISKUR Á SPANSKARI DISCOBARR

Tá ið tú finnur uttan at leita

Spaniolar duga at geva gøtum nøvn – tað skulu teir eiga.

Hvør súr síðugøta skeltar við, at hon er tað heilt stóra. Høgt og heilagt verður kunngjørt fyri ætt og vinum, at hetta kundi tað sama verið leiðin beint til príða palassið. Calle Santa Caliz. 20 metrar av grafittifongdum, fortovsleysum vegastubba. Tað er tað, tað er!

Hvørt trongt tún ger seg upp, sum var tað týðningarmesta torgið í býnum. Placa Del Fón De Sant Nicolau— eitt ótýðandi óruddilig op við óstortliga parkeraðum bilum. Tað er tað, tað er!

Í Calle Baix, sum hóast alt er ein snøgg smoga í Valencia, renni eg meg í eina kaffistovu. Ikki tí, tær eru óteljandi í einum hvørjum stórbýi – eisini í Valencia. Men hendan er øðrvísi. Disco Bar, sigur skeltið oman fyri inn-gongdina. Disco Bar? Hvat var tað nú einaferð? Og var kanska ein góð orsök til, at discobarrin fór í ommu sína, áðrenn hon varð pensiónerað? Altso Discobarrin!

Eg fari innar. Sjálvandi. Mána-kvöld er, so tað er tómligt. Hevði tað ikki verið fyri ídna, myrkhærda mannin við telduna framman fyri diskin, vildi eg sagt, at tað er tomt. Júst sum eg komi inn, fer Pablo á fótur. Yvir til plátuspæl-aran, sum er partur av einum gomlum ljóðanleggi í horninum. Hann skiftir plátu. So fer hann aftur um diskin og letur meg fáa okkurt at leska mær við.

Monterey discobarrin er eitt bland av einari café, einari vinyl-plátusølu og einari lurtibarr, har gamli plátuspælarin spælir tær undarligastu, sveim-andi LP pláturnar, tú ikki kanst koma í tankar um.

Pablo setur seg aftur við telduna, har hann er í holt við at skráseta nýggjar, gamlar LP-plátur, hann hevur fingið inn um dyrnar. Og hann er neyvur, hann Pablo. Tekur pláturnar út, hyggur granskandi og greinandi eftir teimum. Leitar eftir møguligum fatalum skøvum. Skrivar á telduna. Hvat, hvør, nær og hvar. Nærlagdur tykist hann.

Tá eg havi sett meg niður – tað er frítt val á øllum hillum at velja sær sess – skráseti eg, at Pablo hevur sett danskan musikk á plátuspælaran. Tað er so púra vist. Psykadeliskan danskan rocktónleik, sum hann ivaleyst ikki skilir eitt orð av.

Og tað ger tað helst uppaftur kulari tað heila. Men hann veit ikki, hvønn hann spælir við í kvöld. Meg snýtur hann ikki.

– Hatta er danskur tónleikur, sigi eg.

– Nei, svenskur, svarar hann. Pablo hevur dummað seg.

Gevaldigt. Er tað nakað í allari verðini, sum eg dugi fram um alt annað, er tað at hoyra mun á danskum og svenskum.

– Er hetta plátan, spyrji eg.

– Ja, hatta er hon.

Eg taki LP húsan í hondina og hyggi eftir honum. Jú, víst er plátan dansk.

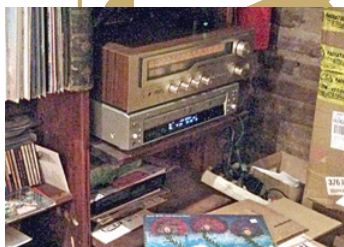
– Hatta er ein dansk pláta – ikki svensk.

Tað eri ikki eg, sum tosi – tað er Pablo.

Hann hevur leitað skrásetingina fram á telduni og reddað sær í land. Jú, tað er skil í honum. Ein-hvør spanioli kann fara skeivur á danskum og svenskum – tað veit mann jú. Og tí er tað gott við neyvri skráseting. Sum verður gjørd eitt manntømt mánakvöld sum hetta.

Plátan er við Young Flowers. Ongantið hoyrt um teir áður. Tónleikur til sjónvarpsfilmin Blomsterpistolen. Havi heldur ongantið áður hoyrt filmin nevndan soleiðis, at eg havi hoyrt. Thomas Winding, sáli – pápi helst meira kenda Kasper Winding – er ein høvudsmaður og hevur skrivað tekstin á LP húsan. Um hvussu filmurin Blomsterpistolen varð veruleiki, hvat hann snýr seg um, og um tónleikin, sum varð gjørdur til filmin.

Giti, at handritið – ja, altso um nakað handrit fanst – var pyntað við blomsturkrutli og antikrígsteknum. Søgán er hon – og lurti nú væl – at ein flúgvandi borðiskur lendur í einum skógi. Har verða tey vinarligu fólkin, sum eru komin flúgvandi til jørðina, væl við tónleikabólkin Young Flowers. Og júst sum trøini eru við at vaksa inn í himmalin, kemur slangan í paradís. Tveir harðrendir hermenn leggja uppí. Og so er spælið spilt.

Fólkini við flúgvandi borðiskinum sleppa sær á flog og til rýmingar, men fólkin leggja eftir seg eina blómupistól, sum hevur evni at ganda. Og so kunnu tit ætla, at tað verður stríð um pistólina, og hvør skal ráða yvir henni – teir langhærdu í Young Flowers ella teir stuttkliptu í kamouflasjubúna.

Tónleikurin á plátuni er gjørdur til hesa søgu og hetta univers, og tað hoyrist eisini. Ikki tí, tað er tíðarbundin rocktónleikur, sum sveimar og skakar, og tað er fínt eina løtu á discobarr. Næstan eitt mást, vildi eg sagt. – Hevur tú nakra singleplátu við sponskum discotónleiki frá 70'unum ella tíðliga í 80'unum, spyrji eg.

– Ja, okkurt er kanska, men vit hava nú meira av rocktónleiki.

Pablo setir seg at blaða ígjøgnum singlepláturnar, Blaðar leingi, leggur tvær plátur til viks. Blaðar longri. Og gevst.

– Hetta kundi verið nakað. Lat meg líka leggja tær á, sigur hann.

Og fyrstu tónarnir sannføra meg. Hatta er akkurát tað. Plettskot frá Pablo.

Hann leggur hina singleplátuna á. Men nei. Og tað hoyrir Pablo eisini beinanvegin.

– Hatta er meira psykadeliskur rockur, sigur hann.

Vit eru samdir. Og semjast eisini um, at eg skal keypa fyrru singleplátuna.

– Hatta er akkurát Gunnar, sigi eg. Og hann nikkar. Hatta er akkurát Gunnar.

Eg gjaldi nakrar evrur fyri elligomlu singleplátuna og taki hana við mær. Hon skal heim at latast vinmanninum Gunnari, sum eg kom í tankar um, tá ið eg blaðaði ígjøgum mongu pláturnar.

Og á veg út av Monterey hugsi eg, at tað er deiligt, at okkurt ikki gevur sær út fyri annað ella meira, enn tað í grundini er.

Monterey er ein discobarr.

Tað er tað, tað er!

FIJØLBROYTTUR OG ØÐRVÍSI ØSSUR

Óli Poulsen hugleiddi og Anders Lund Madsen hugdi framvið, tá Øssur Johannesen hevði fernisering í Føroya-húsinum í Keypmannahavn

Høvudspersónurin sjálvur, Øssur Johannesen, var ikki til staðar, tá fernisering var í Føroyahúsinum á Vesterbrogade í Keypmannahavn fyri viku síðani. Tað vóru mong onnur hinvegin, millum annað kendi danski sjónvarpsverturin Anders Lund Madsen. Hann stóð og biðaði við glasportrið á Vesterbrogade, áðrenn dyrnar vórðu latnar upp og framsýningin kundu byrja. Hvørji hansara ørindi vóru, venda vit aftur til.

Tað var Marianna Andreassen, forkvinna í Føroyska Listafelagnum, ið bjóðaði vælkomin, áðrenn kendi føroyski tónleikaframleiðarin Óli Poulsen hugleiddi um vinmannin Øssur Johannesen, ið er ein maður, sum ikki hevur havt tað lætt. Hetta gjørdi Óli bæði seríøst og vakurt, uttan at pakka nakað inn, eins og Øssur vil hava tað.

Øssur hevur síðani hann var smádrongur teknað, málað og spælt tónleik, og sum 23 ára gamal hevði hann sína fyrstu framsýning.

Men Øssur er sálarliga sjúkur. Tað tyngir hann og ger, at hann ofta hevur trupult at vera millum fólk. Tí var hann heldur ikki til ferniseringina sunnudagin. Óli Poulsen greiddi frá hesum, og tosaði um at vera í myrkrinum, og trupulleikarnir við at flyta seg í ljósið.

Tað sæst eisini aftur í listini hjá Øssur, sum í stóran mun lýsir hvat hann sjálvur sær, saknar og fólir. Afturvendandi evni eru lív, deyði, demonir, kríggj og kristus. Motivini eru rá, erlig og kompromisleys.

Og hetta var nakað av tí, Anders Lund Madsen slapp at uppliva á veggnum í Føroyahúsinum. Anders hitti Øssur á Hvidovre Hospital

